

Літературний жанр "Советотінь"

Ярослав Брунько

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖАНР — СОВЕТОТІНЬ

АВТОР — БРУНЬКО ЯРОСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

ДАТА СТВОРЕННЯ — 19.07.2026

1. Що це жанр?

Советотінь — авторський поетичний літературний жанр, присвячений художньому осмисленню темних сторін існування Радянського Союзу. **Основною метою жанру є** викриття тоталітарної системи, культу особи, політичних репресій, цензури, бюрократії, корупції, придушення свободи слова, порушення прав людини та інших негативних явищ, характерних для радянської держави.

Твори жанру "Советотінь" поєднують історичні факти, емоційне переживання та громадянську позицію автора. У центрі уваги перебувають людська доля, боротьба за свободу, пам'ять про жертв репресій, трагедія народів, а також моральна відповідальність влади й суспільства.

2. Основні ознаки жанру

1. Викриття тоталітарної ідеології та політичного насильства.
2. Засудження культу особи й авторитарного правління.
3. Зображення бюрократії, корупції та зловживання владою.
4. Осмислення політичних репресій, депортацій, ГУЛАГу, голодоморів і цензури.
5. Підкреслення цінності свободи, людської гідності та історичної пам'яті.
6. Поєднання історичних фактів із художньою образністю.
7. Переважання драматичного, трагічного або сатиричного настрою.
8. Заклик до недопущення повторення тоталітарних практик у майбутньому.

3. Походження назви

Назва "**Советотінь**" утворена поєднанням слів "**совет**" (розмовна назва радянської системи) і "**тінь**", що символізує приховані злочини, страх, репресії, цензуру та моральний занепад, які залишили глибокий слід в історії.

4. Ключові теми

Тоталітаризм, репресії, культ особи, цензура, бюрократія, корупція, імперська політика, права людини, історична пам'ять, свобода.

5. Приклад вірша у цьому жанрі

"Советотінь"

Червона тінь лягла на дім,
Де правда стала злочином щоденним.

Мовчав народ під кроком чобіт злим,
І страх здавався правом незмінним.

Портрети вождів дивилися зі стін,
Немов судді над кожною людиною.
Та за блиском гасел і вітрин
Ховалась доля, зламана руїною.

У кабінетах множились папери,
Печатки важили більше, ніж життя.
Бюрократії холодні бар'єри
Гасили мрії, віру й почуття.

Той, хто казав правдиве слово вголос,
Часто втрачав і волю, і ім'я.
Цензура крала не лише чийсь голос —
Вона крала майбутнє і буття.

Та тінь не вічна. Світло пророста,
Коли народ свою історію пізнає.
Бо пам'ять — це незламний міст в літа,
Що правду крізь століття зберігає.

Нехай минуле стане пересторогою,
А не дорогою до нових кайдан.
Свобода пишеться людською мужністю —
Не наказами імперій і тиранів.